І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 146. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го СЕРПНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 15, 1967 No. 146. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 14 серпня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ ЩОП'ЯТЬ, а не щодесять років. Палата Репрезентантів схвалила проєкт, щоб перепис населення відбувався щоп'ять років, бо щодесятирічні переписи не виконують свого завдання, не віддзеркалюють стану економіки ані стану населення, які то стани дуже швидко зміняються. Цей проєкт мусить ще затвердити Сенат і підписати Президент, щоб він став законом. Палата прийняла цей законопроєкт більшістю 265 до 127 голосів. Але до цього проєкту додано застереження, що зміни у визначуванні виборчих округ можуть відбуватися тільки на основі тих переписів населення, які будуть переведені щодесять років.

КОШТИ ЛІКУВАННЯ НЕ СМІЮТЬ ПОСТІЙНО збільшуватися, — заявив скретар здоров'я, виховання і добробуту Ґарднер. Секретар здоров'я конферував в цій справі з президентом Джансоном, який сказав Ґарднерові, щоб знайшов якусь розв'язку в цій справі. Ґарднер звернувся вже з апелем до шпиталів, щоб використали всі спроможності в цій ділянці. Лікарі повинні зредукувати своїх співробітників та зменшити рахунки своїм пацієнтам. Ґарднер твердив, що лікарські гонорари дуже збільшилися від часу, коли введено лікарську опіку в рамах соціяльного забезпечення. Кошти лікування збільшилися в останніх роках два рази більше, як ціни на споживчі товари. Найбільше зросли кошти побуту в шпиталі, і їх треба обнизити, — казав Ґарднер.

ДВІ АҐЕНЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ОПІНІЇ стверджують, що популярність президента Джансона значно зменшилася внаслідок недавніх расових заворушень в деяких містах, війни у В'єтнамі та тому, що Президент вимагає збільшити прибуткові податки на 10 відсотків. Американський Інститут Публічної Опінії д-р Ґеллупа стверджує, що 47 відсотків опитуваних не схвалюють дій президента Джансона, 39 схвалюють, а 14 не висловили опінії. Аґенція дослідів публічної опінії Луїса Гарріса ствердила, що від часу конференції Джансона з Косиґіним в Гласборо число прихильників Джансона зменшилося на 19 пунктів (з 58-ох до 39-ох). Але опитування Гарріса стверджують, що Джансон перевищує мишиґенського губернатора щодо популярности у відношенні 52 до 48, а колишнього віцепрезидента Ніксона — 55 до 45.

ТРИ ВИЗНАЧНІ РЕСПУБЛІКАНСЬДІ ПОЛІТИКИ заявили, що вони щиро бажають допомогти мишиґенському губернаторові Джорджові Ромні здобути номінацію на кандидата на президента в 1968-му році. Ці політики — це нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер, губернатор Ровд Айленду Джан Г. Чейфі і колишній губернатор Пенсилвенії Вілліям В. Скрентон. Вони вже давніше заявляли підтримку Ромні, але тепер вперше разом заявилися про неї. Ромні запросив їх із дружинами на острів Мекінак, Мишиґен, на товариське прийняття. Він сказав: „Дехто називає це ‚зборами на вершинах', але це є конференція на вершинах для відпочинку й розваги". Та в дійсності це була зустріч, під час якої найбільше говорили про президентські вибори в 1968 році.

В ДЕНВЕРІ КОЛОРАДО, ЧУТИ БУЛО сильний землетрус, внаслідок якого вилітали виставові шиби в деяких крамницях, злітали пляшки з поличок в крамницях із алькоголевими напоями та спадали на землю цегли з коминів. На щастя не було випадків із пораненнями людей. Були два землетруси, один о год. 7,23 вранці, і другий дві мінути пізніше. Цей землетрус чути було у віддалі понад 100 миль від Денверу.

У СВІТІ

СССР ПОГОДИВСЯ ПРЕД'ЯВИТИ В ЦЬОМУ ТИЖНІ на Женевській конференції розброєння спільний з ЗДА проєкт договору проти поширення атомової зброї. Все ж, Совєти виключають з того проєкту точку про міжнародну контрольну інспекцію в неатомових державах, бо в цій справі нема згоди між ЗДА й СССР. Наради над тим проєктом мають ще довго вестися на Женевській конференції. Головний делеґат ЗДА Вільям Фостер вже вернувся з Америки до Женеви.

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСЄЙ КОСИҐІН ПЕРЕСЛАВ прем'єрові Комуністичного Китаю Чу Ен-лаєві гостру ноту протесту з приводу поведення китайських комуністів супроти совєтського вантажного корабля „Свірск" в далекосхідньому порті „Дайрен" (по-московському Дальний, по-китайському Таллен). Совєтська нота вимагала негайнозвільнити безправно арештованого йпотурмагає негайно звільнити безправно арештованого й потурбованого капітана того корабля та не робити ніяких труднощів кораблеві від'їхати з того порту. Юрба китайських демонстрантів вдерлася на той совєтський корабель, побила його капітана й залогу та понищила влаштування. В 24 годині згодом Китай „видалив" корабель „Свірск", що його один моряк, ніби-то „зневажив" Мао Тсе-тунґа.

ПАПА ПАВЛО VI ПРОГОЛОСИВ розпорядження, щоб до кожної з 12-ох Конґреґацій у Ватикані прийняли по 7 єпархіяльних владик з різних країн широкого світу. Така реформа поклала б край дотеперішній традиції і практиці, що центральне управління Католицької Церкви знаходиться насправді в руках італійців, які становлять на великий відсоток у 500-мільйоновій громаді католиків у світі.

ГОЛОВА ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ, ГЕНЕРАЛ НҐУЄН ВАН ТІЄ ЗАЯВИВ, що коли його виберуть 3 вересня ц. р. на президента тієї країни, то він розпорядить перерву в бомбардуванні Північного В'єтнаму, як новий жест доброї волі. і звернеться до Президента Північного В'єтнаму Гочі Мінга з пропозицією розпочати мирові переговори. В американському Сенаті висловлено дуже критичні завваги на адресу південно-в'єтнамського уряду щодо нечесних метод у підготові президентських виборів.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ П'ЄР МЕССМЕР ЗАПОВІВ у своїй статті у військовому бюлетині, що Франція матиме в 70-их рр. найменше три атомові підводні човни, кожний із 48 ракетами на середню віддаль з водневими „головками". Тепер, ствердив Мессмер, Франція має вже 62 бомбовики типу „Міраж IV" з засягом на 2.500 миль, з здатністю перевозити по одній атомовій бомбі трикратно більшої вибухової сили, яка була американська атомова бомба, скинена на Гірошіму. В наступному році Франція переведе штучний вибух своєї першої водневої бомби.

ЯПОНІЯ ПІДПИСАЛА З ПІВДЕННОЮ КОРЕЄЮ новий договір на дальшу фінансову допомогу: Японія зобов'язалась вже була дати Південній Кореї економічну допомогу впродовж 10-ох років на 800 мільйонів дол., а тепер погодилась дати їй додаткових 200 мільйонів.

Президент поставив вето проти збільшення забезпечення державних урядовців

Вашинґтон. — Президент Джансон 12-го серпня поставив вето проти збільшення забезпеченевої суми всім державним урядовцям, отже й президентові, віце-президентові, членам президентового кабінету, членам Конґресу й федеральним суддям і амбасадорам. Президент заявив конґресменам, які цей проєкт зголосили в Конґресі, що прийнятий законопроєкт про збільшення забезпечення „був би додатковим тягарем для американських платників податків тоді, коли від них вимагається збільшених прибуткових податків". Президент заявив, що державних фондів більше потребують: діти, вбогі, старші особи, а в першу чергу ті американські вояки, які борються у В'єтнамі. Збільшити прибуткові податки треба, бо без цього федеральний дефіцит виносов би $29 більйонів. Схвалений Конґресом закон збільшує забезпеченеву суму на 33 відсотки, а найвищим урядовцям, які цього найменше потребують, на 100 відсотків, до $40,000. Це вето Президента перше в цьому році. Останні його вета були 14-го листопада 1966-го року, коли він не підписав був 4-ох законопроєктів. Досі Президент не підписав 23 законопроєктів.

Фармери протестують проти низьких цін на їхні продукти

Ди Майн, Айова. — Національна Фармерська Організація відновлює свої протести проти занизьких цін на фармерські продукти. Ці протести були припинені під час літніх робіт в полі, а тепер вони знов актуалізуються. На початку цього року ця організація вела гостру кампанію за збільшення ціни на молоко в 25-ох стейтах за допомогою так званого молочного страйку і домагалася, щоб фармери зменшили продукцію свиней і рогатої худоби, щоб цим способом збільшити ціни на ці продукти. Фармерська Організація скликає масові збори своїх членів на середу 16-го серпня, щоб обмірковувати дальші пляни боротьби за вищі ціни. Сподіваються, що на збори прибуде коло 20.000 фармерів. Голова цієї Організації Орен Лі Стейлі заявив, що він скликає ці протестаційні збори вперше від 1962-го року, і що на цьому вічу головною справою будуть низькі ціни на фармерські продукти. Ціни на фармерські продукти низькі, а ціни на ті товаро, що їх купують фармери, високі. На його думку фармери повинні прийняти таке гасло: „Нема доброї ціни — нема продукції!"

В Ню Орлінсі відбудеться судова розправа у зв'язку із вбивством Кеннеді

Ню Орлінс, Луїзіяна. — Тут має відбутися судова розправа внаслідок слідства окружного прокуратора Джима Ґаррісона, який твердить, що президента Джана Ф. Кеннеді вбили внаслідок змови, заперечуючи твердження Комісії Воррена, що єдиним винним у вбивстві був Лі Гарві Освалд. П'ятичленне жюрі має вирішити, чи Дін А. Андрюс, оборонець Л. Г. Освалда, винний у кривоприсязі, коли зізнавав перед Комісією Воррена. Андрюс зізнав тепер Комісією Воррена, що Клей Бертранд, день після вбивства Кеннеді, просив його, Андрюса, бути оборонцем Освалда. При чому Андрюс твердив, що не знав про це, що Клей Бертрадн — це Клей Шо, мешканець Ню Орлінсу. Окружний прокуратор Ґаррісон твердить, що Шо — це член змови на життя президента Кеннеді. Ця справа дуже заплутана, і тому всі чекають, який буде вислід цієї судової розправи, що мала б вияснити справу вбивства президента Кеннеді.

Ведмеді вбили двох студенток в Національному Парку в Монтані

Вест Ґлейсієр, Монтана. — В неділю 13-го серпня сірі американські ведмеді, так звані ґрізлі, вбили двох 19-літніх дівчат, які спали в мішках. Вони поранили і 18-літнього юнака. Ці дівчата працювали під час вакацій в готелі в парку, одна з них із Каліфорнії, а друга з Міннесоти. Ці дівчата — це перші жертви ведмедів, які живуть в цьому парку від його заснування в 1932-му році. Директор парку Кейт Нейлсон гадає, що вбивниками є сірі ведмеді, хоч не може сказати, що могло бути причиною атаки. В парку живуть також і чорні ведмеді. Ніхто не бачив ведмедів, але інші студенти чули крик Роя Дюката, якого важко поранив ведмідь. Сторожа дістала наказ вбити цих ведмедів. Ведмеді ґрізлі м'ясоїдні, коло 9 стіп довготи і 4 стопи висоти, доходять до 1000 фунтів ваги.

„НА МЕДИЧНІ ТЕМИ" — НОВА ПОСТІЙНА РУБРИКА У „СВОБОДІ"

Починаючи з цим числом, у „Свободі" появлятиметься постійно на тому самому місці на 2-ій сторінці у кожному вівтірковому виданні окрема рубрика: „На медичні теми", яку редаґує відомий лікар і автор, головний радний Українського Народного Союзу, д-р Михайло Данилюк.

У минулих річниках „Свободи" можна знайти чимало статтей та інформацій на медичні теми. Перед роками багато на ці теми писав д-р Роман Осінчук, як і інші наші лікарі. Проте, всі редакційні заходи, щоб запевнити тяглість і постійність фахових матеріялів на ці теми, натрапляли на всілякі труднощі, зокрема тому, що наші лікарі, переvантажені своїми професійними й, часто, громадськими обов'язками, не могли такої постійности і тяглости запевнити. Коли ж на останній конвенції УНСоюзу в Шикаґо в 1966-му році обрано до Головного Уряду УНС лікаря, д-ра Михайла Данилюка, він уважав своїм обов'язком послужити членству УНС і читачам „Свободи" своїми професійними кваліфікаціями й знанням та на останніх річних нарадах Головного Уряду УНС в травні цього року, на рекомендацію Головного Уряду, погодився перебрати редаґування цієї рубрики, яка — крім фахових статтей та інформацій — включатиме й листування та відповіді на запити, якщо такі будуть збоку читачів.

Разом з д-ром М. Данилюком сердечно запрошуємо всіх наших лікарів до співпраці в цій медичній рубриці, єдиним завданням якої є інформувати широкий загал про все те, що відноситься до їхнього здоров'я і тим самим допомогти їм краще про нього дбати, завжди і в усіх випадках питаючи поради свого особистого чи родинного лікаря.

Президент відкликав частинно обмеження дій летунства у В'єтнамі

Сайґон. — Від п'ятниці минулого тижня американське летунство збомбардувало цілу низку об'єктів в Північному В'єтнамі, які були на листі „недоторкальних". В першу чергу — американські бомбовики важко збомбардували й знищили так званий міст Поля Думера, або міст Лонгбієн, що його деякі фахівці окреслюють, як найважливішу ланку в цілій комунікаційній системі Північного В'єтнаму з величезним мілітарним і господарським значенням. Цей міст сполучає столицю Північного В'єтнаму Ганой з залізничним і автомобільним шляхами, що ведуть на північ, до Комуністичного Китаю, і на схід, до порту Ганой. Так само збомбардовано ще кілька мостів, два летовища, базу совєтських ракет, а в неділю 13-го серпня збомбардовано і провалено в пропасть так званий міст Ленґсона за 10 миль від комунокитайського кордону. Раніше найближча віддаль від збомбардованого місця у Північному В'єтнамі до китайського кордону становила 30 миль. Після того, як Комуністичний Китай зняв був галас, що американські літаки порушують недоторкальність його повітряного простру. Президент обмежив дії американського летунства в Північному В'тнамі до обширу, віддаленого від китайського кордону найменше на 25 миль. Крім того, великі бомбардувальники Б-52 перевели налети на скупчення комуністичних військ і укріплення в здемілітаризованій смузі між двома частинами поділеного В'єтнаму. Уряд Північного В'єтнаму звернувся до всіх „соціялістичних" країн світу з закликом, щоб вони наtаврували посилену американську бомбардувальну акцію та засудили „криваві руки американських імперіялістів". Так само совєтська преса виступила різко проти отого поширення летунських атак проти Північного В'тнаму. За найпершими американськими коментарями — президент Джансон скасував деякі обмеження, що їх він встановив для акції летунства у В'єтнамі, після того, як лідер республіканської меншости в Палаті Репрезентантів Джералд Форд і група сенаторів різко виступили проти такої тактики Президента і як преса виявила, що так само командант збройних сил на Тихому океані адмірал Шарп висловився за бомбардування важливих військово-господарських об'єктів у Північному В'єтнамі, зокрема тамошніх летовищ, летунських оборонних центрів і електрівень.

Німецький канцлер Кізінґер прибув до Вашинґтону на важливі наради

Вашинґтон. — Канцлер Західньої Німеччини Курт Ґеорґ Кізінґер прибув в неділю 13 серпня ц. р. на однотижневий побут в Америці, під час якого переведе важливі наради з Президентом і його найближчими співробітниками у справах оборони Західньої Европи, американсько-німецьких господарських взаємин, проєктованого договору проти поширення атомової зброї, заходів Німеччини щодо покращання взаємин із комуністичними сателітськими державами, середньо-східнього конфлікту і т. п.. Перед своїм відлетом до Америки Кізінґер висловив перед журналістами стурбування з приводу виступу лідера демократичної більшости в Сенаті Майка Менсфілда, який доражував відкликати більшість американських військ з Західньої Німеччини й залишити там тільки неначе мале символічне число вояків для заманіфестування „приявности" Америки в Европі. Кізінґер признав, що тепер, може, нема безпосередньої небезпеки совєтської аґресії, але звернув увагу, що СССР все ще зберігає у Східній Німеччині велику збройну силу, є мілітарною потугою, і „має протилежну ідеологію". На понеділок 14 серпня був передбачений приїзд до Вашинґтону західньо - німецького міністра закордонних справ Віллі Брандта.

Республіканські конґресмени поручають реорганізацію Атлантійського Союзу

Вашинґтон. — 15 республіканських конґресменів, які спеціяльно студіювали проблему Північно-атлантійського Союзу (НАТО), проголосили заяву з різкою критикою Уряду, що він буцім-то замало присвячує уваги Антлантійському Союзові, допустив до його упадку та виявляє „бідність думки" в справах того найбільшого західнього оборонного бльоку. Ця група республіканських конґресменів, що її головою є конґресмен Пол Фіндлі з Іллиной, поручає зреорганізувати НАТО на такий союз західніх держав, що його члени переговорювали б та устійнювали не тільки спільну оборонну політику, але і усі проблеми й конфлікти в їхньому власному середовищі та їх полагоджували на тому своєму внутрішньому форумі. Отож критикують ці конґресмени теперішній стан, в якому Рада НАТО, яка збірається двічі щорічно у складі міністрів закордонних, військових і фінансових справ, має тільки інформаційний і дорадчий характер без компетенцій приймати обов'язуючі для всіх членів НАТО постанови. Заява республіканських конґресменів частинно виправдує нехіть Франції брати активну участь у НАТО — упадком авторитету тієї організації внаслідку її анахронічної структури.

В СССР продовжується дискусія довкола „Бабиного Яру" Кузнєцова

Москва. — У військовому журналі „Совєтскій Воін" появилася стаття Алексєя Єгорова з критикою однаково повісти Анатоля Кузнєцова „Бабин Яр", як поеми на ту саму тему Євґенія Євтушенка. Єгоров критикує Кузнєцова за представлення деяких персонажів свого роману, москалів і українців, як „коляборантів" з німцями під час останньої світової війни, але признає йому вищість над Євтушенком, який у своїй поемі таврував відсутність пам'ятника на збірній могилі жертв німецького терору в Бабиному Ярі, як доказ — антисемітизму. Єгоров стверджує, що гітлерівці перевели масову масакру українців і москалів у Бабиному Ярі, після того, як у 1941 році відбулася масакра жидів у Києві, й критикує обох вищеназваних письменників, що вони замало підкреслили це у своїх творах.

● **Американський полковник — мурин Дейвід Джеймс**, один з найславетніших летунів у В'єтнамській війні, висловився з великим презирством і обуренням про тих муринських проводирів в Америці, які пропаґують „чорну силу". Зокрема він застерігся, щоб „ідіот" Стоклі Кармайкел, який відгрожувався у Гавані, що мурини поведуть в Америці громадянську війну, — промовляв в імені муринів, які воюють на В'єтнамському фронті.

Українці в Бразилії відзначили 45 років Хліборобсько-Освітнього Союзу

Куритиба, Бразилія. (М. К.). — Можна сказати, українське життя в Бразилії ввесь місяць липень проходило під знаком 45-річчя ХОС'у — Хліборобсько-Освітнього Союзу — найдавнішої і найбільшої в цій країні української громадської організації.

Відповідні офіційні урочистості почалися в містечку Дорізоні, де колись, у 1922-му році, було засновано Український Союз у Бразилії — попередника теперішнього Хліборобсько-Освітнього Союзу та Українсько-Бразилійського Клюбу.

До того містечка приїхало з Куритиби кілька членів Головної Управи ХОС'у, на чолі з головою п. Степаном Плахтином. У дорізонському будинкові ХОС'у, до речі, найкращому в усьому містечкові, зібралося повно нашого місцевого громадянства, як і представників з навколишніх осель, бо поблизу „Українське Море", відома Малетенщина, де є давні, суцільно - українські колонії. Серед присутніх не бракувало й колишніх засновників Союзу.

П. Степан Плахтин оголосив початок ювілейних святкувань і відкрив перше урочисте засідання Головної Управи, присвячене 45-річчю. Всіх присутніх на залі запрошено взяти участь у тому засіданні на активних правах. Він же, Ст. Плахтин, виголосив широку доповідь про українську еміґрацію до Бразилії та про заснування Союзу. Тут належить зазначити, що Союз мав тривалу перерву в своїй діяльності за часів диктатури Жетуліо Варґаса, коли були силою розв'язані всі чужинецькі організації на бразилійському терені. Згодом, уже по 2-ій Світовій війні, замість колишнього Українського Союзу, розпочав свою діяльність Хліборобсько-Освітній Союз, уже як вужча бразилійська організація, а потім і Українсько - Бразилійський Клюб, теж формально бразилійська організація, але з правом займатися загальними українськими питаннями. Обидві теперішні вищезгадані організації мають одне членство, одні керівні установи, відбувають спільні загальні збори, але чинними для них є окремі статути. Сучасні ХОС і УБК — перемники та спадкоємці колишнього Українського Союзу.

Сьогодні Союз (збірно) має десятки філій з понад 2-тисячним членством у них. Величезні його мастки. В середмісті Куритиби побудовано великий Репрезента-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українці Великої Британії відзначають 50-річчя Української Національної Революції

Лондон. — Тижневик „Українська Думка" з 13 липня повідомив, що в м. Лестері, у суботу 8-го липня відбулася величава Всеукраїнська Маніфестація для відзначення 50-ліття початку Української Національної Революції і 25-ліття постання Української Повстанської Армії, і 19-тий Крайовий Здвиг Спілки Української Молоді у Великій Британії. В Маніфестації і Здвизі взяли участь около 8.000 учасників, у тому 1700 молоді. Промовляли проф. Роберт Лісовський — голова Почесного Громадського Комітету, ВПР Владика Кир Августин Горняк, ЧСВВ, о. Протопресвітер Молчанівський, п-ні д-р А. Герасимович — голова Пласту, мґр. А. Мельник з Німеччини, голова ЦПУЕН і голова КОУГЦУ. Доповідь виголосив мґр О. Коваль, голова ЦУправи СУМ з Бельгії. Після дефіляди молоді відбувся маніфестаційний похід і складання вінка перед пам'ятником Невідомого Вояка, та прийняття резолюцій. В поході взяли участь почесні гості, представники організованого українського життя, сумівська і пластова молодь, а також відділ українських кадетів із Ноттінґгаму. О год. п'ятій по полудні в залі де Монтфорт Голл відбулася концертова частина з присвятою ювілейним відзначенням із участю Пласту і СУМ а опісля конкурс юнацьких гуртків СУМ, який охопив 29 гуртків, що були вибрані на Окружних Здвигах і допущені до участи в конкурсі Крайового Здвигу.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПРЕДСІДНИК УНС ЧЛЕНОМ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ БРАТЕРСЬКОГО КОНҐРЕСУ

Шикаґо, Ілл. — Головна Канцелярія Крайового Братерського Конґресу інформує, що головного предсідника Українського Народного Союзу найменовано на члена Статутової Комісії того Конґресу. До цієї Комісії найменовані ще президент Католицької Допомоги Асоціяції в Сейнт Пол, Мінн., Майкел Ф. Еттел, та предсідник Польського Римо-Католицького Союзу з осідком в Шикаґо, Ілл., Йосиф Т. Праніца. Наради цієї Комісії заповіджені на неділю, 24-го вересня ц. р., в Голливуді на Флориді.

ВІДЗНАЧЕНО 40-ЛІТТЯ СВЯЩЕНСТВА О. КАН. ВОЛОДИМИРА ПИЛИПЦЯ

Гантер. — В день св. Володимира, 28 липня ц. р. на Кобзярівці в Гантері відбулося в тісному кружку родини, приятелів і близьких знайомих свято сорокових роковин священства о. каноніка Володимира Пилипця, колишнього летуна УГА Виринула думка, щоб між приявними перевести грошову збірку на Український Університет у Римі. У зисліді зібрано суму 145 дол., з чого 100 дол. пожертвував власник пансіону п. І. Кобзяр. Гроші вислано до Риму.

8.000 осіб взяли участь в українській маніфестації в Лестері, Англія

ПРОФ. ЯР. РУДНИЦЬКИЙ ВИЇХАВ ДО ЕВРОПИ

Вінніпеґ. — 8 серпня ц. р. Голова УВАН і Української Наукової Ради в Канаді проф. Яр. Рудницький виїхав до Европи на одномісячну студійну подорож, в часі якої він матиме виклади в університетах та візьме участь у Міжнародному Конґресі Славістів в Австрії. На час відсутности його заступатиме діючий заступник голови д-р М. І. Мандрика.

УКРАЇНЕЦЬ У КАНАДІ НАГОРОДЖЕНИЙ ЗА П'ЄСУ

Щороку едмонтонський щоденник в Канаді „Едмонтон Джорнал" проголошує літературно-мистецький конкурс для творчої молоді. з ділянок поезії, драми, повісти і репортажу. Нагороджені в різних групах одержують по 100 дол. та, звичайно, значний розголос. Як повідомив тижневик „Вільний Світ", цього року учитель Олег Купченко дістав нагороду за його драму „Холодна зима й мертва весна". Олег є сином покійного д-ра Володимира Купченка, учителя, письменника й давнішого працівника газети „Канадійський Фармер".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Дві мірки

Дві мірки, стосовані в міжнародній політиці після другої світової війни, проявляються у щораз іншому пункті глибоу. Поминаємо вже, що почалися ті дві мірки тоді, коли у трибуналі на Нюрнберському процесі проти гітлерівських воєнних злочинців сидів репрезентант того самого совєтського уряду, який договором Ріббентропа - Молотова штовхнув Німеччину до війни і сам мав на совісті мільйони невинних людських жертв. Дві мірки стосуються по нинішній день, коли признається право самовизначення всім азійсько - африканським народам, але відмовляється його всім уярмленим Москвою народам, всім сателітним країнам та східнім німцям. Принцип деколонізації застосовано до Азії й Африки, але не до Европи, і про найбільшу сучасну колоніяльну державу, Совєтський Союз, ані в Об'єднаних Націях, ані в закордонній політиці всіх вільних держав світу — ані чичирк.

Не тільки всі комуністичні верховоди і всі ліберальні кола у світі, але й сам генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант обурюються, говорячи про жертви серед цивільного населення обох частин В'єтнаму — внаслідок участи Америки у війні, але ніколи Об'єднані Нації не займалися десятками тисяч жертв кривавої терористичної діяльності комуністичного підпілля в Південному В'єтнамі. В дебатах про расову проблему в Америці раз-у-раз говориться про „брутальність поліції", але сором'язливо промовчується відсоток муринів у статистиці злочинців. І десятки інших подібних прикладів подає щоденно міжнародна й американська дійсність.

Минулого тижня один із передових американських коментаторів Роско Драммонд звернувся з публічним запитом до американського амбасадора в ОН Артура Голдберга, чому ЗДА не заторкують в Об'єднаних Націях стверджених авторитетно Міжнародним Червоним Хрестом газових атак, ведених єгипетськими літаками в Ємені супроти цивільного арабського населення на території, що її контролюють сменці-прихильники усуненого два роки тому від влади „імама". Єгипет збройною силою підтримує наставлений там ним „соціялістичний" республіканський режим. Коли б будь-котра прозахідня азійська чи африканська країна застосувала у своїй війні проти сусіда отруйні гази — був би крик на ввесь світ, — коли те саме робить „соціялістичний" Єгипет, підтримуваний Москвою і його сателітами, — то навіть Америка воліє не рухати цієї справи, щоб не дразнити московського протектора єгипетського президента Нассера, дармащо власне бомбардовані газами єменські монархісти є приятелями Америки.

Де логіка у таких двох мірках — інколи насправді трудно зрозуміти.

„Рівність і братерство"

Коли б зібрати докупи все, що в совєтській пресі написано про „рівність і братерство" народів Совєтського Союзу, то це була б одна з найбільших бібліотек світу. Останнім часом навіть перестали прикладати епітет „великий" до російського народу, так би мовити, в ім'я рівности...

Теоретично, за так званою конституцією СССР, всі народи там рівні. Дехто за кордоном починає добачувати певні зрушення з тієї писаної теорії в напрямку практичного її зрушення. Але зіставмо такі два нібито рівнорядні факти.

Московська „Комсомольская Правда" з 9 серпня надрукувала велику статтю, в якій поставлено вимогу „реконструювати дві вежі, зруйновані помилково 13 років тому" — історичні, з царських часів. Авторка тієї статті стверджує, що Міністерство культури СССР у тих вежах рекомендує „розмістити історичні експонати"; вона пише, з яким захопленням виходила в Москві з історичного „дому боярр Романових" — Боярського, де зібрана старовина „русского средньовіччя", любовно називає ту безформну будову серед Москви — „куточком русской старовини"... Отже, будуть реставрувати, відновляти навіть знищене „помилково". У Москві повно історичних будинків-музеїв; навіть імперський „пролетарський" уряд сидить не деінде, а таки в Кремлі — осідку царів.

Другий приклад — з України. В газеті „Молодь України" з 8 серпня пише читач, що славне село Княждвір, в якому він мешкає, „недавно перейменували на Верхнє і Нижнє. Чим обґрунтована необхідність такого перейменування?" Затурканий, але не затурканий „клясово боротьбою" автор зазначає, що назва Княждвір „не має нічого спільного з княжатами-поміщиками", що м. Коломия згадується в Іпатіївському літописі з XII століття, що Княждвір належав галицько - волинським князям, що зберігся навіть фундамент княжого двору! — а ось „хтось" бере й ліквідує історичну назву, — щоб Україна забувала про своє минуле.

ГОСПОДАРСЬКА РЕФОРМА ЧИ ПРОПАГАНДА?

Париж. — Уряд прем'єра Помпіду, що має більшість одного голосу в парляменті, шукає — з благословення чи з наказу президента де Голля — способу, щоб здобути собі прихильність серед робітництва Франції.

Французька комуністична партія найбільша в Західній Европі числом і найліпше зорганізована. Правда, тут діє також прокитайська комуністична група, але вона не може міритися з вірними Москві провідними комуністичними кадрами, що були вишколені ще за влади Сталіна. Головний свій вплив комуністи виконують через професійну спілку, що має скорочену назву СҐТ. Є тут теж професійна спілка „Робітнича Сила", під проводом соціялістів, і Християнська Спілка.

Як відомо, французький уряд одержав від парляменту надзвичайні уповноваження для господарських реформ. Рішення уряду мають силу закону. Отже, де Голль хоче використати ці права повною мірою. В середу 9 серпня президент промовляв через телевізію до народу, вияснюючи вигоди, що має принести закон про участь працівників у прибутках промислових і торгових підприємств.

Згідно з цим законом у підприємствах, що мають більше як сто робітників, вони діставатимуть свою пайку із зисків підприємств. Це стосується тільки до приватних підприємств. Знаціоналізовані підприємства не мусять ділитися своїми прибутками з робітниками. Правда, приватні підприємці не мусять також платити робітникам їх пайку прибутку грішми: „бафиші" робітників і службовців записуватимуть на їх конто, як капітал, і тільки через 5 років робітник могтиме вибрати свою трудову власність.

Задумана реформа викликала між власниками акцій велику паніку. На біржі ціни на акції приватних підприємств падають. І зрозуміло, чому: акціонери бояться, що за свої акції вони не одержать ніяких процентів. Директори підприємств постараються господарювати так, щоб фабрики виходили без дефіциту і без прибутків, щоб вони не заінтересовані в тому, щоб поряд з акціонерами були в підприємствах інші „господарі" — робітники. А робітники не одержать нічого навіть через п'ять років, бо підприємства не дадуть прибутку. Адже робітники не матимуть права втручатися в керування підприємствами, як це діється в Західній Німеччині.

На проєкт господарської реформи де Голля уже відповіли провідники професійних спілок. Вони називають цю реформу „великим блефом" і заявляють: робітники заінтересовані у підвищенні заробітків, їм байдуже, чи підприємство й акціонери мають прибутки чи не мають.

Трудно сподіватися, щоб ця реформа привела народне господарство Франції до оздоровлення. Вона задумана в політичній лінії і викликає в господарстві країни тільки заколот. Політичні партії — окрім голлістів — засуджують цей проєкт.

Проти нього виступає і партія Незалежних Республіканців на чолі з колишнім міністром фінансів Жіскаром. Ця партія репрезентує маєтні кляси Франції. Для членів і прихильників цієї партії „господарська реформа" де Голля несе втрату прибутків в капіталістичних підприємств.

Мабуть, Жіскар і його партійці — члени парляменту, що голосували за надзвичайні уповноваження для уряду де Голля, тепер „чухаються в потилиці". Вони не сподівалися, що генерал їм „устругне такого коника". В новій сесії парляменту Жіскар і його партія ледве чи схочуть голосувати за уряд Помпіду.

Viator

РОЗШУКУЮТЬ... ТЕАТРАЛЬНИЙ ГРИМ

„Культура і Життя" з 3-го серпня помістила листа з Нової Греблі під назвою „Де дістати грим"? Передруковуємо повністю:

„На перший погляд, ця справа, здається, дрібною, але нам ця дрібничка дорого обходиться. Ми підготували п'єсу, учасникам якої необхідно мати складний характерний грим. В пошуках коробки театрального гриму побували в районному центрі Калинівці, в обласному — Вінниці, в Таращі, Білій Церкві... Але ніде в продажу гриму немає. Кажуть, що можна дістати в Києві, та це дуже далеко їхати. Звертались з проханням позичити до культармійців з сусідніх закладів культури, але вони й самі не мають. Таке ж становище з перуками, лаком та креповим волоссям. Їх теж дістати складна проблема".

КОЛИ ТИ ЗГЛЯНЕШСЯ...

Коли ти зглянешся,
ласкава доле,
І я уранці стану
над Дніпром,
І знов побачу рідний ліс,
і поле,
І сині гори, оповиті сном...

Коли ти заскрипиш,
старенька брамо,
Вітаючи синівське воротя,
І ти зустрінеш на порозі,
мамо,
Свого синка — заблукане
дитя...

Коли він знову приязний
притулок
Душі віддасть, вітцівський
оборіг,
І я зніму з плечей важкий
ладунок
Далеких мандрів і чужих
доріг...

Я скрикну: Щастя більшого
не треба!
Для серця досить щедрості
й тепла!
Ти милосердним стало,
світле небо!
Ти, доле, доброю була!

МИКОЛА ЩЕРБАК

28 липня 1967 р.
Монтреаль.

Анатоль Вовк

UNITED STATES OF AMERICA ПО-УКРАЇНСЬКОМУ

(3)

Переклад слова United

Щоб перекласти слово United, маємо п'ять можливих синонімів:

З'єдинені, З'єднані, Об'єднані, Злучені і Сполучені. Перший із тих дієприкметників поширився у нашій мові під час другої світової війни, коли у Львові, в „Українському видавництві" вийшло під редакцією О. Панейка нове видання „Правописного словника" О. Ізюмова (1941 р.), в якому у перекладі назви USA вжито слово „з'єдинені", замість „злучені". Хоч цей новотвір ніби й більше милозвучний для українського вуха, як дієприкметник „з'єднаний", деякі дискутанти вважають його за незгідний з духом нашої мови. Дехто вважає його за кальку польського „zjednoczony", іншим воно нагадує російське „соединенный". Підкреслено також, що в літературній мові немає дієслова „з'єдинювати" та іменника „з'єдинення". Треба відзначити також, що із 18-ох філологів, які брали участь в анкеті, ні один не рекомендував цього слова. Решту 4 прикметники можемо поділити на дві групи: а) слова, утворені від числівника „один" і дієслова „єднати", а саме: з'єднаний, об'єднаний; б) слова, утворені від дієслова „лучити", а саме: злучений, сполучений.

Немає сумніву, що слова першої групи вірніше віддають слово United, що також походить від латинського unum — один. Великі культурні мови французька, німецька, італійська, еспанська, навіть російська і польська перекладають англійське United своїм словом, що походить від „один, єднати".

Є ще й другий аргумент, щоб United перекладати словами першої групи. Синоніми „об'єднаний" і „сполучений" у нашій мові далеко не тотожні, а мають різні сфери вжитку. Об'єднуються організації, держави, однодумці (напр., назва партії УНДО), тоді як сполучаються дві особи телефоном, дві річки каналом, два міста шляхом і т. д. Можна сказати, що „об'єднувати" вказує на духовий, абстрактний контакт чи злиття, тоді як „сполучати" вживаємо головно у випадках фізичного контакту чи пов'язання. Нав'язуючи до англійської мови, можемо сказати, що „об'єднаний" (чи „з'єднаний") відповідає англійському „United", а „сполучений" (чи „злучений") відповідає найліпше англійському „connected". Прикладом властивого вжитку обидвох наших синонімів може бути речення: Не всі члени Об'єднаних (З'єднаних) Стейтів Америки є територіяльно сполучені.

Це розрізнення сфери вжитку обох синонімів бачимо виразно і в польській мові, де United States перекладається як Stany Zjednoczone, але фізичний термін connected vessels як naczynia połączone. Це саме маємо і в російській мові, де є „Соединенные Штаты", але „сообщающиеся сосуды".

Правда, дописувач „Українських Вістей" подав один аргумент за „сполучені" у перекладі USA. На його думку, творці назви Сполучені Штати Америки „умисне уникали прямого перекладу слова United, щоб українська назва не була подібна до російської" (яку він подає з помилкою). Цей здогад малоправдоподібний, бо чому ж тоді спільне з російським слово „штати" і спільне скорочення? Далі, цей переклад відрізняє нашу мову не тільки від російської, але й від усіх культурних, західних мов.

Отже, приймаючи, що United треба перекладати як Об'єднані, або З'єднані, маємо вирішити, котре із цих двох слів ліпше. Аргументом за Об'єднані є потреба послідовности у творенні назов. Ми вже маємо назву Об'єднані Нації, і вона вже закріпилася на рідних землях і на еміграції. Чи не стосується і нам до неї? В інших мовах ця послідовність збережена. Отже, мови англійська, німецька, французька, еспанська і польська вживають одного самого дієприкметника для USA і для Об'єднаних Націй. Тільки в російській мові маємо розходження: Соединенные Штаты і Объединенные Нации.

Вислідн анкети показують, що більше число її учасників висловилось за З'єднані, як за Об'єднані. Причин для цього може бути три: а) Для тих, що звикли до ЗДА, легше перейти на ЗСА (зміна одного тільки слова), як на ОСА; б) Акронім ОСА творить назву комахи, що дає небажані асоціяції; в) Дехто вважає, що слово „з'єднаний" означає більший ступінь злиття складників, як „об'єднаний". Вживаючи першого слова для USA, а другого для ОН, відзначаємо тісний союз складників федерації і далеко свобідніший ступінь асоціяції членів Об'єднаних Націй.

Переклад слова States

Для перекладу другої частини назви USA запропоновано, крім досі поширених „Держави" і „штати", слова: краї, стани і стейти. Проблема вибору ускладнюється тут тим, що, крім мовно-термінологічної точки зору, приходить до голосу правничий погляд, бо йдеться про назву певного політичного твору. Немає сумніву, що правний стан англійських колоній, що в 1776 р., як суверенні держави, утворили федерацію USA, за тих 190 років змінився, хоч назва залишилася та сама. Деякі поважні наші правники стоять на становищі, що ми мусимо триматися „букви закону" і слово States в USA, що початково відповідало нашому „держави", і надалі перекладати тільки так.

(Продовження буде)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло Данилюк

ЛІТО І ДОЗВІЛЛЯ

І.

Немає сумніву, що літня пора приносить чимало нагод для поліпшення нашого здоров'я. Про це пишуть фахівці й аматори, мабуть, від того часу, як людина навчилась писати і почала розрізняти хвороби. Згадати хоч би такі фактори, як літнє повітря з більшим відсотком кисню, зокрема серед зелені, як сонце з сильнішою дією ультрафіолетних променів, вода для доброї руханки при плаванні. Всі ці фактори підносять функції нашого організму, прискорюють обмін речовин, допомагають у засвоюванні білка, заліза, вітамінів і т. д., необхідних для втримання доброго здоров'я. Саме дозвілля, втеча „на лоно природи", далеко від буденного дня з його проблемами, вважається фахівцями нервових недуг за кращу розв'язку, як ковтання різних таблет.

Ясно, що з дієї пори сонця і погоди треба користатись якнайбільше при всякій нагоді, треба стати „сонячною батерією", яка нагромаджувала б природні сили для довгої зими в замкнених приміщеннях, накурених канцеляріях, задимлених містах. Щоб висловитись ширше — треба було б писати довгі розвідки про речі і так знані й зрозумілі.

Одначе, хотілося б торкнутись кількох практичних питань, які навіть не обов'язково говорять про позитивні сторінки літа, а вказують на деякі припадкові загрози.

о О о

Ультрафіолетові промені сонячного світла між 2800 і 3100 анґстромів допомагають при ревматичних болях, запаленні м'язів, суглобів, суглобних мішечків, т. зв. бурс, сягає ц.д Добре і систематичне насвітлювання сонцем хворих місць, зокрема при хронічному їх стані, часто дає полегші. Це передусім відчувають люди старшого віку. Ці ж промені дуже ефективно допомагають при деяких шкірних недугах, зокрема хворобі, званій псоріязіс: при сонячному насвітлюванні висипка майже зникає. До речі, деякі лікарі ультрафіолетовими лямпами лікують цю хворобу взимку.

Але, за народною приповідкою, не слід „передавати куті меду", бо ці самі промені, при раптовому й тривалому насвітлюванні без звички, можуть опарити до другого або й третього ступня. Це принесе болі, дрож з гарячкою, нудоту, загальне ослаблення, а навіть шок включно з умливанням.

Серед інших загроз сонячного світла слід згадати висипки, зокрема на руках, шиї і часами обличчі. Вони сильно сверблять, шкіра набрякає, і людина чухається, чим часто заносячи інфекцію. Колись це звали „панською хворобою", але тепер відомо, що деякі люди просто алергічні (вразливі) до ультрафіолетових променів. Вони часто радять собі тим, що мастять руки охоронним кремом, який не пропускає променів шкіри.

Часте і сильне насвітлення сонячним промінням шкіри старших людей, зокрема тих, які мають т. зв. кератози, тобто темні або бронзові згрубіння у формі пласких, бородавковидних наростей, може призвести до рака шкіри. Тож, коли таке згрубіння чи пляма на шкірі починає прибирати вигляд ранки, треба звернутись до лікаря. Це саме з деякими видами рака на устах. Починається іноді невинною тріщинкою від вітру і сонця, але коли не гоїться — її варто перевірити. Це стосується і людей, які мають на устах т. зв. левкоплакію, себто білі плямки з меншою кількістю барвника-пігмента. Такі люди таком мастять собі уста охоронним кремом.

Варто згадати ще дві літні загрози, а саме — сонячний удар і температурний (тепловий) удар.

Сонячний удар — це наглє і сильне забурення центру регуляції температури, який міститься у мозку. Він балянсує нашу температуру протягом всього життя і є вразливим на чимало факторів, зокрема на інфекцію, коли температура підноситься. Тривале насвітлювання сонцем, особливо при високій вогкості повітря і бракові продуву, може призвести до забурення цього центру, яке характеризується гарячою і сухою шкірою, відсутністю потіння, болями і заворотами голови, нудотою і навіть конвульсіями. Число ударів серця збільшується до 160 на хвилину, температура підноситься до 105-106 ступенів Фаренгайта. Часами приходить шок, при якому смертність сягає до 20% жертв. Щоб рятувати таку людину, часом треба героїчних зусиль, але, безперечно, завжди потрібно швидкої лікарської допомоги. Тож проявами сонячного удару не слід жартувати. Люди понад 40 років, а зокрема ті, що мають органічні хвороби, як вади серця, тиску крови, хронічні недуги легень, люди після довших недуг чи операцій — особливо повинні уникати тривалого сонячного насвітлювання при високій температурі і вогкості.

Дещо подібним, але все ж відмінним є температурний, або тепловий удар. Ідеться тут не про безпосереднє діяння сонця, а про високу температуру, зокрема при високій вогкості. Тут заводить уже не центр регуляції температури, а периферійні судини, які відмовляються працювати і пристосовувати себе до обставин. Людина при тепловому ударі рідко коли має підвищену температуру, її пульс лише дещо підвищений, а шкіра звичайно має сірувато́ий колір і вогка; вона сильно пітніє, і тиснення її крови спадає. В усьому іншому, як при сонячному ударі: болі голови, головокруження, корчі м'язів, двоєння в очах.

(Закінчення на ст. 3-ій)

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(32)

Хлопці все знають. І знають, що справжні пани цієї землі — це вони. Що ніхто інший не має на неї права. Тут кості прадідів і кров батьків. Тут їхня душа.

— А як же ви, жовтодзьобі, за все те відплатитеся? — питав дід Гарасим, пихкаючи люльку. — За панщину, польські тюрми, червоний Сибір, а тепер ще і німецькі нечисті?

— Не знаю, діду, коли і як, — казав Павло, — бо то треба чимало сил і років для цього. І не знаю я, чи повстаємо ми лише на те, щоб відплатитись. Багато люті маємо, багато болю. Але маємо ми й багато любови. Багато любови до свого. Ось подивіться, — махнув широко рукою, — всі ці землі, ліси, навіть отой ставок у селі. А люди, наші батьки, наші діди і ви серед нас — це ж наша душа і наша любов. І ми маємо на неї право. Людське право. І ми хочемо, щоб наші діти ходили по цій святій землі з обличчям Божого подобія... І ми повстанемо. Повстанемо на захист справжнього пана української землі — нашого народу, на захист людського права, нашого права...

Павло відчував, що ця хвилина десь гряде. Сьогодні в нього свято...

**

Це він — Павло, за псевдом Вихор. Стояв, як камінь.

За хутором горів костер. Немов пожежа.

Стояли хлопці в два ряди, навкруги ватри. В руках блискучі кріси, автомати. На поясах гранати, а побіч, тут же біля ніг стоять смертельним шнуром „максим" і вісім „діхтярів".

Костер тріщить сухим дерев'ям. Холодна ніч намучує себе вогнем із ватри і полум'ям, що рветься з молодих грудей.

Говорив військовий командант. Потім Павло. Говорив сотник Орлик, петлюрівець, у сотні якого був Павлів батько.

Слова присяги. Тріщав костер. Блищали очі. Руки заклякли на холодній зброї. А думки — у завтрішньому дні...

Ще вийшов хтось із міста:

— Здобудеш...

— Здобудеш... — понеслося з іскрами ватри понад лісом.

— ... або згинеш у боротьбі за неї!

— За неї... — понеслось у морозяну ніч.

Усі закам'яніли. Святочна мовчанка христила юнаків.

Сальва перевала. А потім Вихор:

— Друзі, хлопці мої! Ми здобудем! Нас били триста років. Тепер черга нам бити. Нам ніхто нічого не дасть. Треба бити, щоб здобути...

Чи має хтось сумнів?

Їх же поведе — наш бойовий Вихор. Такий, яких родять бурі.

Моргаючи у нічне небо, палахкотів костер...

УСІМ НА ПАМ'ЯТКУ

12-13 жовтня 1942.

Як записати цю дату? Дванадцятим чи тринадцятим? Бо Вихор так і не сказав, коли почне: перед північчю чи після неї.

Сьогодні, себто дванадцятого, прийшов ще зранку посланець від Вихора і приніс записку: „Командире, як обіцяв — так і зроблю. Нині вночі пускаю загін. На перший раз — тридцять хлопців. Маршрут — на Угорськ, потім на Шумськ, і назад додому. Думаю біля Шумська збудити Байду і з його півсотнею зробити трохи тарараму біля містечка. Пришлю вістового, як повернемось. Дайте нам знати про настрій німаків після нашого „походу". Вихор."

Блакитний нервово ходив по кімнаті. Лисий лежав на лаві і читав. Василь лаштувався в дорогу. Орлик увесь час витирав свої окуляри. Був і Троян, прийшов подивитись, „як починається справжня війна"... Він уважно студіював мапу із маршрутом Вихора, яку йому підсунув Блакитний, щоб „відчепитись" від питань.

Надворі глибока, темна ніч. Хоч око виколи.

Після півночі розійшлися. І так не буде вісток аж до завтра.

**

13 жовтня 1942.

Прибіг посланець із української поліції: німці заворушились. Кажуть, що якісь бої були біля Шумська. Прибіг запитати, в чім річ. Хлопці на поліції хвилюються, питають, чи це наші почали?

Тамара, телефоністка на німецькому комутаторі, донесла, що був телефон із Шумська до німецької жандамерії про те, що велика ватага партизанів перейшла через шлях, десь кілометрів за десять від Шумська, обійшла місто і посунула на шумські ліси. Німці в Шумську просять з Крем'янця допомоги.

Балтімор, Мериленд

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ, УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ І УПА

(О. З.). З ініціятиви ОбВУА та в порозумінні з місцевим Відділом УККА в Балтиморі відбулося вже три засідання представників всіх місцевих суспільно-громадських організацій, у висліді чого створено Громадський Комітет для спільного і величавого відзначення 50-ліття Української Національної Революції, 50-ліття відновлення Українських Державних Збройних Сил і 25-ліття постання УПА.

В засіданнях Громадського Комітету брали участь представники Відділу УККА, ОбВУА, Пласту, ОДВУ, Самопомочі, Зарева, СУА, МАМА, Відділів УНС, Т-ва Прихильників УНР, Православної Громади, Українського Горожанського Клюбу, Української кредитівки, Пластприяту, ООЧСУ і УСГ.

Вибраний ще в квітні Громадський Комітет у складі: д-р А.Лемішка (Пласт) — голова, п-ні А. Самутин (СУА). — секретар, д-р О. Дерій (Т-во Прихильників УНР), д-р М. Ласійчук (ОДВУ), інж. О. Стельмах (Українська Кредитівка) — члени, доповнено представниками всіх вищезгаданих організацій.

На засіданні Громадського Комітету, яке відбулося 8-го серпня і яким кермував д-р А. Лемішка, а секретарювала п-ні А. Самутин, одноцушно вибрано ділові підкомітети, які мають зайнятися підготовкою всіх святкувань.

В склад імпрезового підкомітету входять: О. Зінкевич — голова, ген. П. Самутин, проф. П. Войтович, А. Чорнодольський, Б. Булавка і представник СУМА — члени.

До підкомітету для вшанування циклу доповідей вибрані: д-р О. Дерій — голова, д-р М. Ласійчук, проф. С. Михайлишин, К. Баб'як — члени, а до адміністраційно-фінансового: інж. О. Стельмах — голова, Д. Пісецький і Є. Притула — члени.

Підготовчий Комітет заплянував дати цикл доповідей з участю учасників Визвольних змагань і молоді та величаву імпрезу, на якій молодь віддасть шану творцям української національної Революції, Збройних Сил і УПА.

У зв'язку з тим, що представники двох місцевих організацій висловлювалися за окреме відзначення 25-ліття УПА, присутні представники організацій рішили, що коли буде створений загальногромадський комітет, з участю всіх місцевих суспільно-громадських організацій та на загальноукраїнській базі, тоді 25-ліття УПА буде відзначено окремо.

ПАПА ПАВЛО VI ВИГОЛОСИВ ПРОМОВУ ДО кількох тисяч паломників, що прибули до літньої резиденції Папи в Кастель Гандольфо, і виступив в тій промові проти фальшивої інтерпретації Вселенського Собору з р.р. 1962 - 65. Папа признав за вартісні ті реформи, переведені лицькій Церкві, але водночас перестеріг, щоб не порушу- Собором, які усучаснули різні перестарілі звичаї в Като- вати засадничих для Церкви і віри канонів та традицій.

Янґставн, Огайо

СВЯТО ГЕРОЇВ І ГЕРОЇНЬ

Заходами місцевого осередку СУМА ім. полк. Коновальця, 2-го липня в парохіяльній залі У.К.Ц. в Янґставн, Огайо, врочисто відсвятковано День Українських Героїв і Героїнь.

Програму свята вступним словом відкрив голова місц. СУМА Петро Весоловський. Членкині ЮСУМА відспівали американський гимн, мішаний хор „Верховина", під дириґентурою П. Весоловського відспівав „Гимн Батьківщині", „Тихий ліс" і „Пісню сотні Шума". По зложенні вінків на символічній могилі, сестри Арета і Анна Гаргай гарно віддеклямували поезії. Святочний реферат виголосив В. Лесняк. В своїй доповіді він говорив про світлі події в нашій історії, згадуючи при тому поодиноких наших героїв і героїнь.

По перерві мішаний хор „Верховина" відспівав „Завтра в далеку дорогу" і „Ой, вийшов місяць". Леся Рудяк з ЮСУМА віддеклямувала вірш „Тарас Чупринка", а хор „Верховина" відспівав „Лента за лентою". Зворушливою була „жива картина", написана і виведена П. Весоловським. Представляла вона совєтський злочин над бідною, свідомою українською і пімсту УПА над злочинцями.

При закінченні свята голова осередку СУМА п. Весоловський подякував учасникам програми за співпрацю і всім тим, що на свято прийшли. Висловив жаль, що така мала частина українського громадянства в Янґставні взяла участь в святі, щоб вшанувати пам'ять своїх героїв і героїнь. Програма була на відповідному мистецькому рівні, а в цьому найбільша заслуга вище згаданого Петра Весоловського. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Дмитро Затварницький

НОВИЙ ДУШПАСТИР

о. Іван Павлюк

Диякон Іван Павлюк, народжений в 1925 році в місті Заставне (Буковина), колишній учень Богословської Семінарії при Греко-Православному монастирі св. Петра (біля села Хрещатики), підстаршина армії в другій світовій війні, в червні місяці цього року був висвячений на священика Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді. Хіротонію висвячення довершив Архиєпископ Ніколаус Урбанович, який перебуває в юрисдикції з Вселенським Патріярхом Атенаґорасом. Дяк Михайло Юрчик та багато присутніх, які приглядалися хіротонії, вітали священика — отця Івана, і його щире бажання усердно працювати на Христовій ниві на славу Господа Бога.

Н. Н.

Лейтенант Роман Святослав Кунців — пластун, парашутист, пілот

Роман С. Кунців

За 12 миль на північ від міста Колорадо Спрінґ, у стейті Колорадо, серед мальовничих залісених гір, річок та озер, знаходиться наймолодша військова академія — Академія Повітряних Сил Америки. Наймолодша, звичайно, в порівнянні з Вест-Пойнтом, або з Морською Академією Анаполіс.

Цього року Повітряну Академію закінчили 520 ґрадуантів, і серед них — єдиний українець Роман Кунців з Філядельфії. Головне завдання цієї Академії не полягає в підготуванні навіть найкращих парашутистів чи пілотів, — тут виховуються кандидати на астронавтів, фахівці-інженери з повітроплавства, провідні кадри американської авіяції. Досить згадати, що щоб потрапити до цієї Академії, треба рекомендації конґресмена, а часто ще й вищих політичних діячів.

Кадети проходять чотирирічний академічний курс, а додатково ще й військову техніку, історію повітряної фльоти і т. д. У вільний час кадети займаються в гуртках пов'язаних із військовим курсом науки. Після закінчення 4-річного курсу, кадети дістають диплом бакалавра наук і ранґу молодшого лейтенанта. Кадетів, які здібні академічно і фізично, посилають ще на 13-місячний курс летунів; після летунської школи багато з них потрапляють до інших шкіл, як повітряної медицини, школи астронавтів і т. д.

Лейтенант Роман Кунців — представник нашого наймолодшого покоління, народився він у Кракові, (П-во Кунціви родом з Борислава, Зах. Україна), зазнав „діпівського" життя, проживаючи в таборі в Кобурзі, Німеччина. До Америки прибув з батьками в 1951 р. і жив та вчився в Філядельфії, де закінчив гайскул. Лейтенант Кунців був дуже активним в українському пласті, ходив до недільної українсько католицької школи.

Під час перебування в академії, Роман Кунців належав до парашутистів. За ним 100 стрибків (майже усі вільні стрибки), за що дістав медаль - відзнаку. Тепер молодий лейтенант їде до пілотної школи в Арізоні, після закінчення якої хоче полетіти до В'єтнаму, а опісля — потрапити до університету й здобути звання маґістра з міжнародних справ.

Лейтенант Роман Святослав Кунців чудово володіє українською мовою, дуже любить українську музику і, як признався сам, — шукатиме дружини українського походження. Бажаючи йому у всіх справах, ні пуху, ні пера, повідомляємо, що на другий рік ту ж Академію закінчить ще один українець — Віктор Острожко, з Шикаґо, про якого тоді також розповімо.

Ігор Мухин

● **КОЛИ** югославський диктатор Тіто прилетів в минулий четвер до Каїро, то його вітали гарматніми стрілами й великими парадами, а єгипетський президент Ґамаль Абдель Нассер обняв його і розцілував. Тіто і Нассер ніби два давні „приятелі". Два інші їхні „приятелі", так само „невтральні" диктатори — президент Гани Кваме Нкрумах і президент Індонезії Сукарно втратили вже владу. Тіто прибув ніби в ролі посередника в спорі Ізраїлю з Єгиптом. Він уже відлетів до Дамаску і Багдаду.

Що писала „Свобода" 50 років тому

„Цілий московський нарід проти проголошеної автономії України"

(„Свобода" 7 липня 1917)

„Стокгольм 2 липня. — Постанова українського конґресу військових делеґатів, який під теперішню пору відбуває наради в Києві, як також постанова Центрального Комітету З'єдиненої України, щоби утворити з українських земель автономічну республіку, не оглядаючися на російське Провізоричне Правительство в Росії, стрінулася з гострою критикою „Рєчі", органу кадетів. „Рєч" критикує сей намір українців, називаючи його ще одним пляном німців на розглекування Росії. Помимо того всього стало фактом, що українська Центральна Рада проголосила независимість України від Росії.

Всі українські справи мають бути полагоджені на установчих Зборах. Однак вже теперішні кроки українців стрічаються з неохотою і осудом зі сторони не лише російського правительства, але й цілого російського народа.

„Новоє Время", обговорюючи отсю справу, пише:

„Мусимо глядіти холодно на сю проклямацію відірвання. Маємо надію, що Росія видобудеться з свого тяжкого положення, в яке нас поставила українська справа".

На конґресі делеґатів робітничих і солдатських рад в Петроґраді, котрий в трьох відділних групах радить над справою про будучність Росії, делеґат Войтенко доказував, що українську справу можуть порішити лише Установчі Збори. Він виступив також проти націоналізовання російської армії, як цього домагаються групи різних народів, як також проти творення окремих народних полків".

„Січ в Ню Йорку"

„Українці! Читайте уважно ту відозву! Січ в Ню Йорку! Перший Відділ Січової Організації Українців в Злучених Державах просить і взиває всіх українців на Перше Січове Свято, яке відбудеться в неділю, дня 15 липня (джулая) 1917 у великім парку „Белцедер Парк", Норт Біґ, Лонґ Айленд. Музика Січова з Пассейку, Н. Дж. Вступ 25 цнт.

Українці! Сего року припадають 260-літні роковини смерти гетьмана України, Богдана Хмельницького. Усе і при всяких нагодах, українці, що вміють шанувати своїх великих мужів, з святою пошаною споминали ім'я і діла великого Гетьмана... Українці й Українки! Приходіть усі на Січове Свято. Віддаючи честь пам'яті гетьмана Хмельницького, тим самим вшануємо пам'ять усіх українських борців за свободу і волю народу і віддамо нові свобідній вольній Україні".

ЛІТО І ДОЗВІЛЛЯ

(Продовження зі стор. 2-ої)

Найкраще забезпечення проти такого стану — реґулярне і в достатній кількості заживання соли в харчах, а при сильному потінні під час праці під високою температурою — приймання таблеток соли. Очевидно, треба також мати одежу, яка дозволяє випаровувати потові.

При легших випадках теплового удару люди часто лікують самі себе спокоєм, заживанням великої кількости течива — бульйону, супу, молока, овочевих соків, а передусім солоних речей.

Ще одна заввага відносно сонця. Якщо ви їдете на вакації застуджені або з якоюсь інфекцією, проти якої лікар приписав вам антибіотик — можете дістати попалення шкіри, бувши навіть відносно дуже короткий час під впливом соняшного проміння. Деякі антибіотики підносять нашу світлочутливість, тобто ми стаємо вразливішими на соняшне проміння.

Та не тільки сонце разом з лікуванням і приємністю може принести небажані проблеми. Є ще й інші, до яких ми ще повернемося.

Деодоранти

Літньою порою багато людей, зокрема молодих, вживає різного роду кремів та інших засобів, які ніби забирають неприємний запах поту. Від реклями всіх тих „чародійних" засобів телевізійні та радіові станції аж захлинаються, і іноді, власне кажучи, незнати, чи та або інша особа вживає їх з конечности чи тому, що це — „модно".

Тим часом, після постійного вживання цих, часто невідомих препаратів, молоді люди приходять до лікарів з висипками, а ще гірше — з абсцесами - чиряками, зокрема попід руками, у пахвах. Майже кожний препарат проти „запаху" — це в більшій або меншій мірі засіб, що зупиняє механічно або фізіологічно потіння. Внаслідок цього залози в шкірі переповнюються потом і при найменшій інфекції, яку ми носимо часто на шкірі, бактерія попадає у таку залозу — і абсцес готовий.

Найкращим, а при цьому найбільш здоровим деодорантом є звичайна вода і мило з додатком дезинфекційного матеріялу. Таких ґатунків мила повно на ринку. Для людини, яка надмірно потіє, це означало б частіше мити відповідні частини свого тіла, що є більш гігієнічним і здоровішим у своїх наслідках, як уживання розреклямованих препаратів.

Якщо навіть хтось уживає якогось деодоранту, бо „він помагає", не варто забувати, що й при цьому гігієна необхідна, щоб забезпечити себе проти інфекції. Замастити кремом задавнений піт можна ,але краще таки його змити.

ФЕДЕРАЛЬНІ АГЕНЦІЇ ПЕРЕДВАЧАЮТЬ, що переселення вбогих людей із сільських районів до великих міст в південних стейтах та до Ню Йорку й інших міських метрополій триватиме аж до половини сімдесятих років. Посадник Ню Йорку Джан Ліндсей підкреслив, що збільшені видатки на допомогу вбогим спричинені тим, що до Ню Йорку прибуло велике число невишколених робітників із Порто Ріко та з південних американських стейтів. Фахівець від міґраційних справ населення Джонетен Ліндлей заявив, що населення залишає сільські райони тому, що там панує вбогість, а не тому, що його притягають кращі міські можливості. В роках 1951-1960 більше як 10 мільйонів осіб перейшли жити до міст.

ПОДЯКА

9-го серпня 1967 року минає перша болюча річниця несподіваної смерти мого Дорогого і Незабутнього ЧОЛОВІКА та БАТЬКА дітям

сл. п. Святослава (Євгена) ЛЕВИЦЬКОГО

В цей день була відправлена у Катедральній Церкві св. о. Миколая в Шикаґо Заупокійна Служба Божа. Я у цю першу річницю вертаюсь думками до цих трагічно болючих для мене і моїх синів днів, згадую ще раз з вдячністю і любовю всіх тих, що поспішили тоді мені з допомогою — порадою — послугою.

Згадую, бо їхня така сердечна і така християнська постава до мене була великою полегшою у моєму горі.

В першу чергу я хочу ще раз висловити мою вдячність о. М. Олешкові, що відвідував Покійного у шпиталі, о. шамбелянові П. Леськову і о. М. Головатому, що відправили похорони, Друзям з хору „Славута", що молитовними піснями проводили Його в Останню Дорогу.

Я дякую ще раз д-рові П. Турулі і інж. А. Гарасовському за прощальні промови. Друзям по зброї — Приятелям — Знайомим за вислови співчуття — за квіти і інші теплі та сердечні вияви їхньої моральної піддержки.

З особливою вдячністю я згадую тих найближчих Друзів Покійного, що подбали про хоч часткове, матеріяльне забезпечення дальшої освіти моїм малим синам. Я і мої діти це належно оцінили.

І врешті ще раз дякую всім цим Приятелям і Знайомим, що впродовж цілого року, від дня смерти Покійного аж по сьогодні, на кожному кроці і у всякий спосіб, старалися і стараються облегшити моє горе і моє дальше життя. Всім Їм моє сердечне спасибіг.

ІРИНА ЛЕВИЦЬКА зі синами
ЯРОСЛАВОМ І ОЛЕГОМ

Шикаґо, у серпні 1967 р.

МАЛА СЕМІНАРІЯ В РИМІ

В полудневій частині Риму при вулиці Бочеа 480 стоїть величавий будинок Української Католицької Малої Семінарії. Нинішня Мала Семінарія в Римі взяла свій початок від місцевости Люрі у Франції коло Орлеану. Завдяки стараниям Впреосв. Архиєпископа Івана Бучка, Апостольського Візитатора для українців католиків в Европі, та щирого опікуна невідрадної скитальчої долі, закуплено в 1950 р. в місцевости Люрі гарний палацик для будучої Малої Семінарії, завданням, якої мало бути виховування хлопців як будучих священиків для Української Католицької Церкви. Провід та навчання в Малій Семінарії віддано молодому нашому Чинові отців Салезіян, основником якого був на цілий світ відомий св. Іван Боско. Новозакуплений будинок не був ще готовий до замешкання, перші учні Малої Семінарії почали науку у французькому коледжі в Сен Еверт в Орлеані, де і приміщено перших двадцятьох хлопців.

29-го червня 1952 р. відбулося торжественне посвячення будинку Малої Семінарії в Люрі, що його довершив Впреосв. Архиєпископ Іван Бучко в асисті всіх тодї Генеральних Вікаріїв в Европі, а саме: оо. мітратів Перідона, Малиновського, Голинського та ректора Колегії св. Иосафата в Римі, Впр. о. Когута. В торжестві посвячення будинку Малої Семінарії в Люрі взяли участь чужі церковні достойники: Кардинал Тіссеран, Секретар Конґреґації для Східних Церков, Апостольський Нунцій у Франції Архиєпископ Ангел Иосиф Ронґалі, пізніший покійний Папа Іван XXIII, Єпископ Орлеану Пікар де ля Вакрі та інші. В Люрі працювала Мала Семінарія від 1952 до 1956 р. і тоді там навчалися 55 хлопців.

З різних причин Мала Семінарія мусіла в 1956 році залишити Францію та переселитися до Риму, де і поміщувалася у вакаційному домі наших богословів над альбанським озером, в Кастельґандольфо. За стараниям Впреосв. Архиєпископа Івана Бучка та Кардинала Тіссерана покійний Папа Іван XXIII зарядив в 1958 р. побудування спеціяльного дому для потреб нашої Малої Семінарії. В 1959 при участі всіх наших Владик відбулося торжественне посвячення великого, модерно устаткованого дому Малої Семінарії. Дім Малої Семінарії може прийняти на навчання 150 хлопців. В 1966-67 р. було в Малій Семінарії 90 хлопців зі всіх країв світу, найбільше їх було з Европи, з Канади було 4, а з ЗДА два.

Мала Семінарія має право публічних шкіл, наука триває шість літ, та пересічно 30% хлопців по закінченні школи починають студії теологічні в Римі. До тепер з Малої семінарії вийшло два священики, в 1967 р. 14 бувших учнів Малої Семінарії студіювали теологію в Римі та мешкали в Колеґії св. Иосафата. За харчі, мешкання і навчання учні не платять нічого. Вони тільки зобов'язані дбати про чистоту дому. Ректором Малої Семінарії є Впр. о. С. Чміль, учителями 12 оо. Салезіянів та три світські учителі. Наші оо. Салезіяни, виховуючи хлопців в Малій Семінарії, стараються їм передати той самий все радісний дух великого учителя та приятеля молоді св. Івана Боска, який лаґідністю, усміхненими очима чи теплим дотиком руки в минулому століттї, в часах великого занепаду релігійного та морального в Італії рятував тисячі хлопців та дівчат, забутих та опущених їх родинами, та залишив по собі не лише в Італії, але в цілому світі тисячі наслідників, які займаються вихованням та вченням молоді різних народів.

Мала Семінарія в Римі, — це нині наша найкраща середна школа. Наші родичі повинні посилати своїх синів на навчання та виховування в Малій Семінарії. Хто мав присмність кілька днів побувати в Малій Семінарії та слідити за способом виховування в ній хлопців, той мусить признати, що наші хлопці хоч далеко від своїх родин не тужать за рідним домом, бо з ними від вчасного ранку до пізного вечора є їх виховники оо. Салезіяни, і то не лише в клясах, але також при забавах і прогулках. Вони з хлопцями бавляться, жартують, все усміхнені, задоволені, і що радість життя отих виховників і учнів треба назвати чудом невмирущого духа великого приятеля молоді, втіленого його наслідникам.

Тим нашим церковним провідникам та чужим, які допомогли, щоб наша Українська Католицька Церква стала захвітчана ще одним монашим Чином Отців Салезіян, належиться щира вдячність від всіх українців католиків. Першим ректором Малої Семінарії був Преосвященний Владика Кир Андрій Сапеляк, єпископ для українців Католиків в Арґентині ,нині дуже активний в Арґентині та всіми люблений архипастир. Молімо Бога, щоб Чин Отців Салезіян доповнявся дальшими численними покликаннями, і щоб виховував нашій Церкві відданих священиків чи будучих Владик.

о. Роман Ганас

СТВОРЕННО ВІДДІЛ ВСЕСОЮЗНОГО Т-ВА ФІЛАТЕЛІСТІВ В УССР

Зазначаючи, що Українська ССР не має права випускати своїх поштових значків, передруковуємо наступну вістку з київської „Культури і Життя" з 3 серпня: „Цими днями в Києві відбулася установча конференція Українського республіканського відділення Всесоюзного товариства філателістів. Близько двохсот її учасників обговорили доповідь голови оргкомітету А. Фадєєва і співдоповідь заступника начальника управління „Союздруку" Міністерства зв'язку УРСР П. Мудренка про стан колекціонування на Україні і завдання товариства філателістів".

Українці в Бразилії відзначили 45 років...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ційний Дім ХОС'у, в якому міститься централя Організації, редакція щотижневого часопису „Хлібороб", є велика театральна заля, залі для жінок, молоді, приміщення ресторану тощо. Також у середищі, неподалеко від Репрезентаційного Дому, є старий дім ХОС'у, що його тим часом добре не використовується.

Власними будинками обзавелися майже всі філії ХОС'у, з них більше вирізняться дорізонський, порто-уніонський, іратівський, кампо-моронський та інші.

В Куритибі вже віддавна діє українська фольклорна група, складена виключно з молоді, танки і співи якої широко відомі в усій Бразилії.

Знані дії організації і в ширшому мірилі, до федеральних міністерств та бразилійського парляменту включно. Остання акція подібного характеру мала місце в зв'язку з протестом проти переслідувань окупаційним московським комуністичним режимом української інтелігенції в Україні, зокрема літераторів Івана Світличного та Івана Дзюби.

Однак, далеко не все вдалося ХОС'ові підняти на належну височінь та успішно вирішити. Особливі недомагання організації відчуваються в економічних справах, що для наших поселенців у Бразилії мають надзвичайно велику вагу. Так, хоч багато і довго говорилося, писалося, а навіть дещо й робилося, але у висліді не повелося створити сільсько-господарської кооперації, що могла б значно піднести життєвий рівень наших хліборобів у Бразилії, матеріяльна стопа яких здебільшого просто жалюгідна. Не далося зрушити з місця й кредитово-банкову справу, початки якої вже давно вкрилися грубим шаром пороху. В сусідній Арґентині банкокредитівка є вже давно чинною установою, а там умови для цієї ділянки праці значно менше сприятливі, ніж у Бразилії. Хоч і в ювілейні дні, але про ці відчутні недотягнення ХОС'у довелося вести мову на пленарних засіданнях. Заодно вказувалось, що політика теперішнього бразилійського уряду є дуже сприятливою для організації сільсько-господарських кооператив. Можна дістати урядові довгорочечені кредити, варто лише цією справою всі заїнятися.

Особливо додатнім моментом святкувань було те, що абсолютно всі їх учасники — і молодь і старші громадяни, твердо й рішуче висловлювались за неухильне продовження задумів і праці фундаторів Союзу, тобто плекати на бразилійському терені все українське, зберігати український дух організації. Здається, на святкуваннях не пролунало жодного слова проти цього, хоч у складі ХОС'у є група осіб, яка б хотіла покінчити з усім українським, а організацію перетворити цілком на бразилійський взірець. Згадана група потерпіла поразку при виборах Головної Управи ХОС'у в початках поточного року і відтоді, принаймні назовні, завмерла.

Відзначимо ще години дозвілля й розваг у ювілейному місяці. Колоністська молодь в „Українському Морі" на Малетенціині влаштувала дві нічні забави, на яких виглядали точнісінько так, ніби гості з Куритиби та сусідніх місцевостів. Ті забави якими вони були в українському селі багато років тому (от вечорниці, досвітки, співи на колодках тощо). Колоністська молодь прийшла на забави в українських національних строях, розмовляла вона теж тільки українською мовою. З міста Понта Гросса приїхала до Куритиби значна частина української колонії, яка привезла з собою фольклорну групу й драматичний гурток. Виступ цих мистецьких колективів у Куритибі пройшов з помітним успіхом. На ньому були присутні також делегати Загальних Ювілейних Зборів ХОС'у. Українська Куритиба в часі святкувань влаштувала кілька „фест-шураско" (спільне провадження дозвілля при споживанні печеного на деревному вуглілі м'яса, прохолоджувальних напоїв, пива і т. ін.), концерт та академію.

Давні й почесні члени ХОС-у одержали спеціяльні ювілейні грамоти. Урочисті Збори, прийнявши резолюції загально-українського й внутрішнього характеру, закінчили свою працю. На спеціяльному пленарному засіданні Зборів, з дуже теплою і зворушливою промовою виступив інженер Омар Сабаґ, голова міста Куритиби, який в студентські роки, від приятелів-українців навчився української мови, вміє читати по-українськи і напам'ять знає кілька віршів Тараса Шевченка.

Того ж дня на засідання в повному складі прибула офіційна Паранська духова оркестра у військових одностроях, яка, згідно встановлених міжнародніх правил, при відповідних нагодах, спочатку виконує гимн певної країни, а слідом за ним гимн Бразилії. На ювілейних Зборах ХОС'у Паранська оркестра спочатку відіграла „Ще не вмерла Україна" — це був сюрприз, подарунок, чи відзнака (назвіть ,як хочете) від почесного члена Союзу, полковника Антона Михайлишина, головного команданта збройних сил естада Парани.

Мих. Килимний

ВИСТАВКА ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ ДЛЯ БАЧВАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

В місцевості Новий Сад, у Воиводині, Югославія, де найбільше проживає українців, було відкрито в місяці червні виставку репродукцій творів мистців України. На тій виставці найбільше репродукцій картин Тараса Шевченка: „Автопортрет", „Селянська сім'я", „Козацькі діти" та інші. Крім репродукцій картин Т. Шевченка, виставлено ще репродукції Жемчужникова „Кобзар при дорозі", М. Баштова „Служниця" і „Хата в лісі", Д. Орловського і „Тарас Шевченко - пастух" І. С. Їжакевича. Були виставлені репродукції з мотивами українських народних пісень: „Їхав козак на війноньку" М. Кривенка, „Трембітарі" І. Труша „Дівчина - українка" Жемчужникова та інші, а також репродукції творів сучасних українських мистців. Всіх репродукцій було виставлено 40. Виставку впорядкував місцевий маляр-академік Володимир Колесар. (СЖ).

ТАРЗАН, Ч. 5853. Знов скакунець!

— Гадаю, що ми були щасливі, — сказав професор Тейт. — Так! — відповів Тарзан, і тепер найкраще буде відійти звідсілля...

— Буря врятувала нас... Але тут ще може бути живий надбережний скакунець.

І дійсно був! Самотна потвора притаїлася в чагарнику, свій дикий мозок скеровуючи на одну думку — вбити!